

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Обезщетение](#) > [Ако Искът Ми Следва Да Се Разглежда В Тази Държава](#) > Finland

Ако искът ми следва да се разглежда в тази държава

Съдържание,
предоставено от
Финландия

Финландия

За кой вид престъпления мога да получа обезщетение?

Ако Вие (или Ваш близък роднина) сте жертвата на престъпление във Финландия, може да Ви бъде изплатено обезщетение с държавни средства за причинените в резултат на престъплението вреди. Правото на обезщетение не е ограничено от характера на престъплението.

Ако унищожаването или повреждането на имущество е било причинено от използването на моторно превозно средство по време на движение по пътищата, обезщетението ще бъде изплатено главно чрез застрахователната полица на превозното средство, причинило вредите, съгласно Закона за застраховката „гражданска отговорност“ (*liikennevakuutuslaki*).

За кой вид увреждане мога да получа обезщетение?

Обезщетение може да бъде изплатено за телесна повреда и страдание, причинени в резултат на престъпление.

„Телесна повреда“ означава увреждане на здравословното състояние на лице, което може да бъде потвърдено с медицински средства. Такова увреждане може да бъде физическо или психическо.

„Страдание“ от друга страна означава чувството на душевно страдание, причинено от въпросното събитие, което не изисква медицинско доказано увреждане на здравословното състояние на лицето.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на лице, което е починало в резултат от престъпление? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение?

Може да имате право на обезщетение, ако в резултат на престъпление е починал близък роднина. „Близък роднина“ означава родител, дете или съпруг (съпруга) на починалия или друго особено близко лице на починалия.

Ако сте поели отговорността за погребението на лице, което е починало в резултат на престъпление, имате право на обезщетение за направените по погребението разумни разходи.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на жертва, която е преживяла престъплението? Кои

роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение в такъв случай?

Ако жертвата на престъпление е лице, което Ви е особено близко, можете да получите обезщетение за разумните необходими разходи и загубата на доходи, настъпили при грижата Ви за това лице. „Близък роднина“ означава родител, дете или съпруг (съпруга) на лице, което е претърпяло телесна повреда, или друго подобно близко лице.

Мога ли да получа обезщетение, ако не съм гражданин на държава от ЕС?

Ако сте били жертва на престъпление във Финландия, по правило ще имате право на обезщетение независимо от гражданството или местоживеенето Ви. Обезщетението може да бъде отказано обаче, ако към момента на извършването на престъплението или към момента на претендиране на обезщетението Ви не живееете в държава от ЕС и ако причинената вреда има в друго отношение минимална връзка с Финландия.

Мога ли да искам обезщетение от тази държава, ако живея тук или съм от тук (това е моята държава на пребиваване или гражданство), дори ако престъплението е извършено в друга държава от ЕС? Мога ли да направя това, вместо да поискам обезщетение в държавата, в която е извършено престъплението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Ако пребивавате във Финландия, можете да получите при определени обстоятелства обезщетение за телесна повреда и страдание, причинени в резултат на извършено в чужбина престъпление.

Може да бъде изплатено обезщетение, ако престоят Ви в чужбина е бил по работа, във връзка с обучение или по друга подобна причина. В други случаи, свързани с причинени в чужбина вреди, обезщетението може да бъде предоставено и по усмотрение. В тези случаи факторите, които трябва да бъдат взети под внимание, ще включват вида на връзката между престъплението и Финландия, близостта в отношенията между извършителя и жертвата на престъплението, естеството на причинените вреди и възможностите Ви за получаване на обезщетение от друго място.

Трябва ли първо да съм съобщил за престъплението в полицията, за да мога да претендирам за обезщетение?

Трябва да съобщите за престъплението на полицията. Ако за престъплението не е подаден сигнал или ако полицията не е била уведомена за него по друг начин, обезщетението може да бъде изплатено само поради специални причини.

Необходимо ли е да се изчакат резултатите от евентуално полицейско разследване или наказателно производство, преди да мога да подам молба за обезщетение?

Можете да подадете молба за обезщетение преди завършване на предварителното разследване или приключване на съдебното производство. Решение по молбата обаче може да бъде взето едва след приключване на предварителното разследване. Ако бъде повдигнато обвинение, въпросът може по принцип да бъде решен само след постановяването на решението на съда по наказателното дело и исковете за обезщетение.

Трябва ли първо да потърся обезщетение от извършителя на престъплението, ако той е бил установен?

Ако наказателното дело се гледа от съда, следва да се опитате да поискате от съда да се произнесе с присъдата по искането за обезщетение. Това означава, че следва да предявите иска за обезщетение срещу извършителя в рамките на съдебното производство. Обикновено не се присъжда обезщетение за вреди, претърпени вследствие на престъпление, ако не сте изпълнили това задължение.

Ако извършителят не е бил установен или осъден, имам ли все пак право да поискам обезщетение? Ако да, какви доказателства трябва да представя в подкрепа на моя иск?

Можете да подадете молба за обезщетение дори извършителят да не е установен. Към иска за обезщетение трябва да приложите копие от полицейския доклад от предварителното разследване или други надеждни доказателства за събитията.

Има ли срок, в рамките на който трябва да поискам обезщетение?

Молбата за обезщетение трябва да бъде подадена в срок от три години от датата на постановяване на влязло в сила съдебно решение, свързано с обезщетението. Ако делото не е било разгледано от съда, обезщетението трябва да бъде поискано в срок от десет години от датата на извършване на престъплението. Гъвкавост по отношение на тези срокове е възможна единствено при специални обстоятелства.

Кои загуби и разходи се обхващат от обезщетението?

Например, обхваща ли се следното?

а) за жертвата на престъплението:

— Материални (различни от морални) вреди:

- *разходи за медицинско обслужване на претърпяната телесна повреда (медицинско лечение — амбулаторно и болнично лечение, възстановяване) — медицинските разходи се обхващат.*
- *допълнителни нужди или разходи, произтичащи от увреждането (т.е. разходите, свързани с медицински грижи и помощ, временно и постоянно лечение, продължителна възстановителна физиотерапия, адаптиране на жилището, специални помощни съоръжения и др.) — другите основни необходими разходи се обхващат.*
- *постоянно увреждане (напр. инвалидност и други трайни увреждания)*
 - *загуба на доходи по време на медицинското лечение и след него (включително пропуснатите доходи и загубата на възможността за заработване на доходи или понижена издръжка и др.) — загубата на доходи се обхваща в размер не по-голям от 150 EUR на ден.*
 - *загуба на възможности — при определяне на обезщетението е възможно при специални обстоятелства да бъдат взети под внимание и потенциалните промени в доходите на молителя (напр. когато става въпрос за лице, което е получило увреждане в младежка възраст).*
 - *разходи за съдебни производства, свързани с инцидента, довел до увреждането (като например разноски за адвокатски хонорари, съдебни разноски) — за адвокатски хонорари може да бъде присъдено подходящо обезщетение, ако делото за обезщетение е било разгледано от съда и ако сте претърпели други вреди, за които трябва да получите обезщетение.*
 - *обезщетение за откраднато или повредено лично имущество — обичайните лични вещи (например очила, ръчен часовник и мобилен телефон), които са повредени във връзка с претърпяната телесна повреда, се обхващат.*
 - *в останалите случаи обезщетение за увреждане на вещи и друго имущество се присъжда само при специални условия.*

— Психически (морални) вреди:

- болката и страданието на жертвата — обхващат се
 - временни психични проблеми
 - душевно страдание, ако са причинени вреди
 - в случай на сексуално престъпление
 - в случай на други престъпления срещу свободата
 - в случай на престъпление, при което личната неприкосновеност на жертвата е нарушена по особено жесток начин

б) За правоимащи лица или роднини на жертвата:

— Материални (различни от морални) щети:

- разходи за погребение — разходите за погребение, като разходи за закупуване на ковчег, гробен парцел и надгробна плоча и за организиране на възпоменателна служба, се обхващат. Ако сте особено близко лице, можете да получите също обезщетение за разходите, направени за участие в погребението (разходи за пътуване за погребението, цветна аранжировка и траурни дрехи).
- медицински разходи (напр. терапия за член на семейството, амбулаторно и болнично лечение, рехабилитация) — ако смъртта на близък роднина Ви е причинила телесна повреда, може да Ви бъде присъдено обезщетение за медицинските разходи, направени в резултат на въпросното увреждане, както и за други необходими разходи и загуба на доходи. Има определена граница за обезщетението, като то не може да надвишава 6000 EUR (лимит през 2018 г.).
- загуба на издръжка или възможност — ако сте били лице на издръжка на починалия, може да Ви бъде изплатено обезщетение за загубата на издръжка.

— Психически (морални) вреди:

- болката и страданието на роднините или правоимащите лица/обезщетение за преживели лица, ако жертвата е починала — не се изплаща обезщетение на близки роднини на жертва на престъпление за временни проблеми или душевно страдание.

Как се изплаща обезщетението — чрез еднократно плащане или на месечни вноски?

Обикновено обезщетението се изплаща като еднократно плащане, освен в случай на продължително обезщетение за загуба на доходи и загуба на издръжка. Тези видове обезщетение се изплащат най-често под формата на многократни месечни плащания.

По какъв начин моето собствено поведение във връзка с престъплението, съдебното ми минало или липсата на сътрудничество по време на производството за обезщетение могат да окажат влияние върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата, която бих получил?

Размерът на обезщетението, което трябва да бъде присъдено, може да бъде намален, ако чрез собствените си действия сте допринесли за причиняване на увреждането. Например то може да бъде намалено, ако сте започнали бой, който е довел до увреждането Ви. От друга страна, наличието на евентуално досие за съдимост няма да повлияе на шансовете Ви да получите обезщетение или на сумата, която бихте получили.

За да получите обезщетение, трябва да изпратите поисканите от Държавната хазна (*Valtiokonttori*) документи, така че досието за увреждането Ви в резултат на престъпление да може да бъде разгледано. Искането Ви за обезщетение може да бъде отхвърлено, ако не представите необходимите доказателства.

По какъв начин финансовото ми положение би могло да повлияе върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху получената сума?

Като общо правило финансовото Ви положение не оказва влияние върху това дали ще получите обезщетение или върху размера на обезщетението, което ще бъде изплатено.

Когато се взема решение относно обезщетението, финансовото Ви положение се взема предвид само ако сте подали молба за обезщетение за претърпени значителни вреди на вещи или на финансовото Ви положение на основание, че сте били неспособен да предотвратите причиняването на вредите.

Има ли други критерии, които биха могли да повлияят върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата?

Ако делото за обезщетение е било разгледано от съда, обезщетението се изплаща обикновено в съответствие със съдебното решение. Ако Държавната хазна се отклони от постановеното от съда решение по дело за обезщетение, тя ще обоснове причините за това отклонение в решението си.

Извършителят ще бъде задължен да Ви плати разпореденото от съда обезщетение. Правото на получаване на обезщетение от извършителя обаче ще бъде прехвърлено на държавата, доколкото Държавната хазна Ви е изплатила обезщетението.

Как ще бъде изчислено обезщетението?

Медицинските разходи и други разходи се обезщетяват, ако са били необходими и е налице причинно-следствена връзка между тях и причинените вреди или увреждане.

При определяне на размера на обезщетението, което трябва да бъде платено за болки и други временни проблеми, трябва да бъдат взети предвид характерът и тежестта на вредите или уврежданията, които са Ви причинени, както и преобладаващите практики за обезщетяване. Размерът на обезщетението, което трябва да бъде платено, не може да надвишава определената от закона горна граница.

„Страдание“ означава чувството на лично страдание, причинено Ви в резултат на престъпление. Обезщетението, което трябва да бъде платено, ще бъде определено въз основа на естеството на въпросното действие. По отношение на размера на обезщетението също ще се прилагат определените от закона граници за обезщетение.

Като отправна точка за определяне на всяка загуба на доходи се приема прогнозата за приходите, които бихте получили, ако престъплението не беше извършено. От тази сума се приспадат всички приходи и ползи, които сте получили или сте могли да получите, независимо от вредите или увреждането. Размерът на обезщетението, което трябва да се плати, не може да надвишава определения от закона максимален дневен размер.

От общия размер на обезщетението за проблеми и страдания, което трябва да бъде присъдено, се прави базисно приспадане. Размерът на базисното приспадане е 220 EUR за престъпление, извършено през 2018 г.

По присъденото обезщетение не се плащат лихви.

Съществува ли минимален или максимален размер на присъжданото обезщетение?

Не е определен минимален размер за обезщетението, което може да бъде присъдено.

Общият размер на обезщетението, което може да бъде изплатено за телесна повреда и страдание, причинени в резултат на престъпление, не може да надвишава 61 500 EUR. Освен това:

- дължимото обезщетение за болки и други временни проблеми не може да бъде по-голямо от 12 000 EUR;
- максималното обезщетение за страдание е 3600 EUR; въпреки това максималният размер на обезщетението за страданието на жертвите на сексуално престъпление е 9500 EUR или 16 200 EUR, ако жертвата е била на възраст под осемнадесет години към момента на извършване на престъплението;
- обезщетението, което трябва да бъде платено на близък роднина на починало лице, обикновено е в размер до 6000 EUR;
- обезщетението, което трябва да бъде платено за загуба на доходи, не може да бъде по-голямо от 150 EUR на ден.

Максималният размер на обезщетението за всяко увреждане или вреда не се прилага по отношение на обезщетение за загуба на доходи или издръжка, когато това обезщетение се плаща периодично.

Максималният размер на обезщетението за причинени имуществени вреди и финансови вреди е 31 000 EUR.

Максималният размер на обезщетенията, дължими на жертвите на престъпления, както и размерът на базисното приспадане се преразглеждат на всеки три години. Следващият период за преразглеждане на сумите е в началото на 2021 г.

Очаква ли се от мен да посоча сумата на обезщетението в исковия формуляр? Ако е така, ще получа ли някакви указания за това как да я изчисля или относно други аспекти?

Размерът на предоставеното обезщетение не може да бъде по-голям от сумата, която претендирате. При необходимост, можете да претендирате за „подходящо“ обезщетение. Можете също така да се позовете на сумите, потвърдени в съдебното решение, което е в основата на искането Ви за обезщетение.

При нужда, нашият екип за обслужване на клиенти и лицето, обработващо молбата Ви за обезщетение, могат да Ви предоставят съвет по конкретния случай на увреждане.

Ако получа обезщетение за причинените вреди от други източници (например от работодателя ми или от частна застрахователна схема), получената сума приспада ли се от обезщетението, заплащано от институцията/органа?

Обезщетението, което се изплаща чрез публични средства, е вторично. Това означава, че първоначално следва да подадете молба за обезщетение от друго място, например по линия на здравното Ви осигуряване и застрахователното Ви дружество. Това обезщетение ще бъде приспаданото от обезщетението, предоставяно от държавата.

Мога ли да получа аванс от обезщетението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Можете да подадете писмена молба за авансово плащане на обезщетение, когато това е необходимо. Авансово плащане на обезщетението е възможно, ако разглеждането на делото Ви за обезщетение е забавено поради независещи от Вас причини и имате право на значително по размер обезщетение.

Мога ли да получа допълващо или допълнително обезщетение (напр. след промяна в обстоятелствата или влошаване на здравето и т.н.)

след основното решение?

В случай че се появят нови доказателства, Държавната хазна ще преразгледа случая. Възможно е въз основа на нови доказателства да Ви бъде присъдено обезщетение, което преди това е било отказано, или по-голямо по размер обезщетение.

Какви съпътстващи документи трябва да приложи към искането си?

Например:

- валидно пълномощно, ако представителят е лице, различно от правен съветник или адвокат. Лично пълномощно се изисква и ако в качеството Ви на молител искате дължимото Ви обезщетение да бъде изплатено на някой друг, а не на Вас;
- доказателства за претендираните разходи за погребение, както и документ за опис на наследството и пълномощно, когато е необходимо;
- копие от постановеното от съда решение или копие от полицейския доклад от предварителното разследване, ако все още няма решение;
- лекарско становище или медицински доклад;
- доказателства за всички претендирани разходи, ако делото не е разгледано от съда;
- ако претендирате за загуба на доходи — лекарско становище, в което се удостоверява неработоспособността Ви, копие от решението за обезщетение при болест и доказателства за заплатата, плащана Ви от Вашия работодател, и за размера на загубените доходи;
- всички решения и доказателства за обезщетение, изплатено въз основа на здравно-осигурителна полица или от застрахователно дружество или по друг начин;
- ако претендирате за съдебни разноски — изчисляването на възнаграждението на адвоката и всяко решение за обезщетение от застрахователно дружество;
- ако претендирате за разходи във връзка с подаването на искова молба — фактурата от адвоката и доказателствата за предоставената правна помощ или назначения правен съветник;
- ако претендирате финансовите вреди и имуществените вреди да бъдат обезщетени по усмотрение — доказателства за заболяване, увреждане или друг вид намаляване на работоспособността и финансови обстоятелства, настъпили в резултат на претърпените вреди.

Има ли административни или други такси, които се заплащат за получаване и обработване на молбата?

Няма да Ви бъдат начислявани такси за разглеждане на молбата Ви за обезщетение.

Кой орган взема решение по молбите за обезщетение (при национални случаи)?

Молбата Ви за обезщетение ще бъде разгледана от Държавната хазна.

Къде трябва да изпратя молбата си (при национални случаи)?

Можете да изпратите молбата си по електронен път на адрес rikosvahingot@valtiokonttori.fi или да разпечатате формуляра и да го изпратите по пощата на адрес:

State Treasury

P.O. Box 50

00054 State Treasury, Finland

Необходимо ли е да присъствам по време на процедурата и/или

когато се взема решение по искането ми?

Искането ще бъде разгледано от Държавната хазна по реда на писмена процедура. Присъствието Ви няма да е необходимо по време на която и да е фаза на процеса.

Колко време (приблизително) отнема вземането на решение от органа по искане за обезщетение?

Средната продължителност за разглеждане на искането е приблизително седем месеца. На уебсайта на Държавната хазна можете да намерите актуални прогнозни срокове за времето, което ще бъде нужно за процедурата.

Ако не съм доволен от решението на органа, как мога да го обжалвам?

Решението за присъдено обезщетение може да бъде обжалвано в писмен вид пред Съда по застрахователни спорове (*Vakuutusoikeus*) в срок от 30 дни от датата, на която сте били уведомени за него. Насоки относно начина на обжалване се прилагат към решението за обезщетение, взето от Държавната хазна.

Къде мога да получа необходимите формуляри и допълнителна информация относно начина, по който да изготвя искането си?

Можете да намерите формуляра за претендиране на обезщетение и допълнителна информация за предявяването на искане на уебсайта на Държавната хазна на адрес <https://www.valtiokonttori.fi/en/frontpage/>. Можете да се свържете и с екипа ни за обслужване на клиенти на телефон +358 295 50 2736 или на ел. поща rikosvahingot@valtiokonttori.fi.

Има ли специална гореща телефонна линия или уебсайт, които мога да използвам?

Можете да намерите допълнителна информация за обезщетението за унищожаване или повреждане на имущество на адрес <https://www.valtiokonttori.fi/en/frontpage/>. Ако е необходимо, можете да се свържете с Държавната хазна и по телефона. Можете да получите помощ и като се обадите на телефон +358 295 50 2736.

Мога ли да получа правна помощ (помощ от адвокат) при подготвянето на искането?

Ако желаете, можете да използвате услугите на адвокат, за да предявите искането си за обезщетение. Обезщетение за разходите, произтичащи от предявяването на искането, ще можете да получите само ако:

- Ви е била предоставена правна помощ или Ви е бил назначен правен съветник за разглеждането на делото от съд, или
- делото не е било разгледано от съд, но отговаряте на финансовите условия за получаване на правна помощ.

Има ли организации за подкрепа на жертвите, които могат да ми помогнат в процеса на искане на обезщетение?

Можете например да получите съвет и подкрепа от Службата на Финландия за подкрепа на жертвите на престъпления (*Rikosuhripäivystys*) (RIKU). Можете да намерите данните за контакт на тази организация

на нейния уебсайт на адрес <https://www.riku.fi/en/home/>.

■ Последна актуализация: 11/08/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.